

Програма дитячого творчого об'єднання – загін "Екологічний патруль"

(Діяльність в проєкті “Співпраця з місцевою владою і громадськістю міста для вирішення екологічних проблем річкової системи Притварки”, 2003-2004 рр.)

Пояснювальна записка

Кризовий стан більшості малих річок України не потребує доказів. Різноманітні природні функції малої річки перетворилися нині майже на єдину – каналізаційну. Інше типове явище – повсюдне створення малих водосховищ і ставків. Прибережні ділянки розорюються під сільськогосподарські угіддя. Басейни малих річок практично позбавлені природних фільтрів. Надмірне зарегулювання річкових комплексів приводить до швидкого обміління водойм та заболочення лук. Порушено біоценози.

Не минула ця участь і річкову систему річки рідного краю – Притварку. Річка гине і просить допомоги.

Увага, яка протягом тривалого часу приділяється малим річкам, не спричинила найменшого зрушення у справі їхнього збереження. Сучасний економічний стан держави взагалі відсунув цю проблему на периферію громадських інтересів. В той же час досвід показав, що кожна місцева громадська організація не спроможна радикально вирішити екологічну проблему бодай однієї річки. Тому громадські екологічні організації об'єдналися в Українську річкову мережу (УРМ). Об'єдналися, щоб сприяти позитивним змінам у політиці України щодо охорони і збереження річок. ГДО “Юнісфера” також є колективним членом УРМ.

Як член УРМ, “Юнісфера” виконує проєкт “Співпраця з місцевою владою і громадськістю міста для вирішення екологічних проблем річкової системи Притварки” в програмі Wetlands International “Збережи свою річку”. За даними соціологічного опитування жителів прибережної зони Притварки, яке нещодавно провели екологічні патрулі, більшість населення вважає, що річку і ставки можна відновити спільними зусиллями жителів і влади. Посередником у цій нелегкій справі стало ГДО “Юнісфера”, в тому числі загони “Екологічних патрулів”. До роботи в загонах широко залучаються учні шкіл міста.

Учнівська молодь, яка працюватиме в загонах екологічних патрулів, маючи досвід попередньої роботи в Програмі ПРООН-ГЕФ, виступатиме вже не як помічник дорослих, а як самостійна сила, спроможна вирішувати ряд екологічних проблем і відстоювати своє право на екологічно чисте довкілля. Учні навчатимуться самі і понесуть екологічні знання населенню. Тому в програмі відведено чимало годин для теоретичних занять. Основна робота загонів – рейди на річковій системі, які будуть проводитись протягом року – переважно у весняно-літній період та восени. Екологічні патрулі фіксуватимуть усі екологічні негаразди на водоймах, організовуватимуть природоохоронні акції на річковій системі, братимуть участь у випуску та розповсюдженні листівок. Інформуватимуть населення про рішення місцевої влади, що регламентують, згідно з чинним законодавством України, заходи для захисту річки і водойм. Візьмуть участь у проведенні масових та освітніх заходів (виставки, відкриті уроки, Дні екології національного та місцевого значення), громадських слухань. Хід виконання проєкту екологічним патрулями висвітлюватиметься в ЗМІ, буде слухатись на сесії міськради та на засіданнях Виконавчого комітету.

План роботи

I. Вступне заняття		
1.	Екологічні проблеми річок України. Завдання громадських екологічних організацій та дитячих творчих об'єднань у справі екологічного оздоровлення річок.	Серпень 2003
II. Теоретичні заняття		
1.	Ознайомлення з програмою “Збережи свою річку” Чорноморської програми Wetlands International. Проект ГДО “Юнісфера” “Співпраця з місцевою владою і громадськістю міста для вирішення екологічних проблем річкової системи Притварки” в цій програмі. Завдання загонів Екологічних патрулів для виконання проекту.	Вересень 2003
2.	Добровільне об'єднання громадських екологічних організацій – Українська річкова мережа. ГДО “Юнісфера” – колективний член УРМ.	Жовтень 2003
3.	Малі річки, їхня структура та особливості функціонування. Основні екологічні проблеми малих річок.	Листопад 2003
4.	Ознайомлення з Водним кодексом України, Законом про охорону навколишнього природного середовища, відповідними статтями Конституції України.	Грудень 2003 Березень 2004
5.	Ознайомлення з Рішенням сесії Боярської міськради про невідкладні заходи щодо захисту річкової системи Притварки згідно з чинним законодавством України.	Грудень 2003
6.	Орхуська конвенція.	Січень 2004
7.	Участь у тренінгах та семінарах.	Жовтень 2003 Лютий 2004
III. Експедиційна робота		
1.	Рейди "Екологічних патрулів", що мають завдання: <ul style="list-style-type: none"> - обстежити екологічний стан закріпленої за загоном ділянки річкової системи; - виявити джерела забруднень річки, ставків, прибережної зони; - встановити місця ушкоджень русла річки та виявити порушників, обстежити стан гідроспоруд, виявити порушення режиму прибережних захисних смуг (ПЗС). 	Вересень 2003 Жовтень 2003 Жовтень – листопад 2003
2.	Участь у Всеукраїнській акції “Чиста Україна – чиста Земля”, залучення до акції учнів шкіл міста та жителів прибережної зони.	Вересень 2003
3.	Виготовлення карти річкової системи та картографування місць і джерел забруднень, ушкоджень русла, усіх інших негараздів.	Жовтень – листопад 2003
4.	Оцінка і опис екологічного стану закріпленої за загонами ділянки річкової системи.	Листопад – грудень 2003
5.	Розповсюдження серед жителів прибережної зони листівок та іншої інформації.	Протягом року
6.	Організація та участь в акції по впорядкуванню русла річки і прибережної зони річки та ставків (День річки).	Квітень 2004
7.	Контроль за виконанням жителями прибережної зони Рішення сесії Боярської міськради про невідкладні заходи щодо захисту річкової системи Притварки. Подання інформації до Громадського комітету захисту річкової системи та редколегії листівок, міськвиконкому.	Протягом року

8.	Роз'яснювальна робота серед жителів прибережної зони, організація серед них груп підтримки.	Протягом року
IV. Інформаційно-освітня діяльність.		
1.	Участь у підготовці та проведенні інформаційно-освітніх турів по школах, організаціях, клубах, підприємствах тощо.	Протягом року
2.	Участь у виданні листівок.	Протягом року
3.	Участь у конкурсі малюнків "Збережемо річку, ставки, джерела"	Грудень 2003
4.	Участь у підготовці матеріалів для слухання на сесії Боярської міськради питання про екологічний стан річкової системи та невідкладні заходи щодо її екологічного відродження.	Листопад 2003
5.	Проведення круглих столів: зустріч з іншими загонами "Екологічних патрулів", з депутатами міськради.	Січень, березень 2004
6.	Участь у підготовці та проведенні громадських слухань.	Січень 2004
7.	Виготовлення фоторелізів для своєї школи.	Протягом року
8.	Участь у підготовці та проведенні міського свята "Збережи свою річку" та підсумковій виставці малюнків, фоторелізів тощо.	Квітень 2004
9.	Виступи в ЗМІ.	Протягом року
V. Екскурсії.		
1.	В Новопетрівці (діорама визволення Дніпра).	